

ประกาศวุฒิสภา

เรื่อง คำถวายราชสดุดีแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
ของวุฒิสภา

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ผู้เสด็จสู่สวรรคาลัย ณ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๓๘ ทรงเป็นพระราชนารีผู้เพียบพร้อมด้วยพระบุญญาธิการ พระคุณูปการและพระคุณธรรมล้ำเลิศ เป็นอนเนกอนันต์

ในส่วนของพระบุญญาธิการ นั้น ปรากฏจากการที่ทรงเป็นสมเด็จพระบรมราชชนนีของพระมหากษัตริยาธิราชเจ้าผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐถึงสองรัชกาล ในพระบรมราชวงศ์จักรี และจะทรงสถิตอยู่ในที่พระบรมราชบรรพตตรีของพระมหากษัตริยาธิราชทุกพระองค์แห่งพระบรมราชวงศ์นี้สืบไปตราบกาลนิรันดร์ ทั้งเมื่อทรงดำรงพระชนม์อยู่นั้น ก็ทรงมีพระวัสสาชุกาลยืนนานยิ่งนัก พระพักตร์แจ่มชื่นอยู่เป็นนิจ พระวรระณะผุดผ่องแจ่มใส พระพลานามัยสมบูรณ์เพียบพร้อมด้วยพระสติสัมปชัญญะ และพระดำริที่แจ่มชัดว่า จะทรงประกอบแต่กิจที่เป็นประโยชน์แก่พสกนิกร โดยไม่ย่อหย่อนลงตามพระกำลังและพระชนมายุแต่ประการใด นับว่าทรงเจริญจรุจรพิพรชัย พระบุญญาธิการข้อนี้เป็นที่น่าอัศจรรย์

ในส่วนของพระคุณูปการนั้นเล่า ก็ประจักษ์ชัดจากการที่ได้พระราชทานพระราชปิโยรสสองพระองค์ ให้เป็นพระมหากษัตริย์ผู้สุดประเสริฐของชาติ โดยที่ทั้งสองพระองค์ทรงพระปรีชาสามารถและมีพระราชจริยวัตรอัธยาศัยงดงาม จนเป็นที่ชื่นชมโสมนัสแก่ผู้พบเห็นมาแต่ทรงพระเยาว์ว่า เหตุเป็นดังนี้เพราะทรงมีพระชนนีดี ด้วยทรงอภิบาลบำรุงถวายการปลูกฝังเต็มพระกำลังความสามารถโดยลำพังพระองค์เอง

ครั้นเมื่อสมเด็จพระบรมราชปิโยรสเสด็จผ่านพิภพ ก็ทรงแบ่งเบาพระราชภาระ ด้วยการที่ทรงช่วยทะนุบำรุงอาณาประชาราษฎร ทรงเอื้ออาทร และพระราชทาน พระราชทานุเคราะห์แก่บรรดาชาวเขา เขาวชน คนทุพพลภาพ และปวงประชา ผู้ยากไร้ทั้งในด้านอนามัยและการศึกษา นอกจากนั้นพระเมตตายังแผ่ไพศาล ไปถึง บรรดาทหารหาญ และตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ด้วยความลำบากยากเข็ญให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและเป็นพระกำลังสำคัญในการช่วยจัดการศึกษา แก่เขาวชนในชนบทพร้อมไปกับการระแวงระวังรักษาปฐพี ทั้งยังได้ทรงสำเร็จราชการ แทนพระองค์เป็นรั้งฉัตรแก่ชาวไทยในยามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศอีกหลายครา ดังที่รัฐสภาได้เคยสดับคำปฏิญาณ พระองค์ และประจักษ์ในพระปรีชาสามารถการสำเร็จราชการมาแล้ว

ในส่วนของพระคุณธรรมกล้าเลิศ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงนำ หลักธรรมมาปฏิบัติทุกขณะพระชนมชีพ นับเป็นแบบอย่างควรแก่การเจริญรอย พระยุคลบาท ทรงใช้เวลาทุกนาทีมิให้เปล่าเปลืองไปโดยไร้ประโยชน์ ทรงรับเอา ความเดือดร้อนลำเค็ญของผู้อื่นเป็นพระธุระที่จะทรงช่วยปลดเปลื้อง แม้ในบั้นปลาย แห่งพระชนมายุก็ยังทรงพระราชดำริถึงการปลูกป่ารักษาต้นน้ำลำธารเพื่อพลิกฟื้นคืน ความสมบูรณ์แก่แผ่นดิน และการพัฒนาอาชีพของชาวไทยภูเขาเผ่าต่าง ๆ จนถึงกับ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ปลูกสร้างพระตำหนักที่ดอยตุง จังหวัดเชียงราย เพื่อจะได้ประทับดูแลโครงการทั้งหลายให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

ด้วยพระบุญญาธิการ พระคุณูปการ และพระคุณธรรมกล้าเลิศดังกล่าว พระนามที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ สถาปนาให้เป็นสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี อันมีความหมายว่า ทรงเป็นพระบรมราชชนนีศรีสง่าของประเทศและ

ทรงเป็นเขตอันประเสริฐของบ้านเมืองนั้น นับว่างดงามเหมาะสมด้วยพระราช
จริยวัตรอัธยาศัยและพระราชกรณียกิจยิ่งนัก

ที่ประชุมวุฒิสภาก็มีมติเป็นเอกฉันท์ ในการประชุม ณ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม
๒๕๓๘ แสดงความโทมนัสอาลัยร่วมกับปวงชนชาวไทยในการเสด็จสวรรคต
ด้วยความโศกสลดเหลือประมาณ และตั้งจิตอธิษฐานขอดวงพระวิญญาณอันบริสุทธิ์
เสด็จสถิต ณ ทิพยสถานวิมานมาศ พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมราชชนกและพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล และมีมติให้ถวายราชสดุดีท่ามกลางมหาสมาคม
แห่งวุฒิสภาเป็นกรณีพิเศษด้วยเหตุดังพรรณนามา ฉะนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

มีชัย ฤชุพันธุ์

ประธานวุฒิสภา